

405. Nieuwe ideeën (5)

1. Op Hawaï eten ze hawaïburgers. Met het ME-syndroom heb je myalgische encefalopathie (encefalomyelitis). Het Balkansyndroom zou niet bestaan, zo hoorden we recentelijk. Metempsychose is zielsverhuizing. Een uitzaaiing wordt ook metastase genoemd. Metalliek en metallic zijn synoniemen. Is methodeleer hier een studievak? Kun je wat voorbeelden van metro- en patroniemen geven? 'Couperus lezen' is een voorbeeld van metonymie (metonymia). Met microcefalie heb je een klein hoofd. Hoeveel microbesoorten zouden er bekend zijn? Een fragment uit het Oude Testament, op een rolletje perkament geschreven en in een busje aan de deurpost bevestigd bij vrome joden, heet een mezoëza. Zijn dat nou midasoren? Het is moeilijk, steeds de juiste middens te vinden. Zijn de Midden-Europese landen het eens over het Midden-Oostenbeleid? Het kereltje was nog mieser dan zijn broer.
2. De middle class (GB) genoot van de middle of the road, voluit: middle-of-the-roadmuziek. De middleclassgenoot genoot ook van de middle of the road. De midrasj is een interpretatie van commentaar op de Thora. Aangezien 'mie' in het Groene Boekje mannelijk is, zal dat een homoseksueel zijn. Overigens staat 'mie' ook in VD. Met 'mi' wordt kennelijk een soort van vermicelli bedoeld. Mihoen is dunner dan mi. Een mihrab is een gebedsnis. Migs zijn Russische gevechtsvliegtuigen. De miliciens-korporaals werden mildironisch te kijk (te kakken) gezet. Een mikwe met meervoud mikwes (of mikwa met meervoud mikwaot) is een ritueel joods bad of badhuis. De milieueducatie stond hoog op het verkiezingsprogramma: de milieu-uitgaven zullen fors stijgen. Het militair-industriële complex krijgt minder geld toebedeeld. Die partij is militant nationalistisch, maar ook felnationalistisch. Inwoners worden per mille geteld. Hebben jullie ook last gehad van de seven-year itch? De mimespelers (mimers, mimici) hebben gemimed. Een minidisk is klein.
3. Mine(s) maken (GB) is nog verre van echt iets te gaan doen (VD: mine van iets maken, mines maken). Een mini-ijstijd duurde niet lang. Een minimalartuiting legt een relatie met de omgeving. Een minoriet is een minderbroeder. De minnezanger nuttigde een minnedrank. Het min-maxcontract liep af. Met minimaal een minjan kun je in het jodendom een godsdienstoefening houden. Heb ik hem dan iets misdaan? Ze droeg een mirtenkrans. Op Miradj wordt de miradj (hemelreis) van Mohammed herdacht. Van je misjpoche moet je het maar hebben. De Misjna is een verzameling joodse wetten. Met het miserere wordt psalm 51 (in de Vulgaat 50) aangeduid. Pas een huwelijk kan je doen hunkeren naar misogamie (niet te verwarren met misogynie). Het antediluviale tijdperk is van voor het diluvium. Hij nam de beslissing coram Deo. Deze verzamelaar is gespecialiseerd in eofilatelie; de EO-programma's over vrijetijdsbesteding helpen hem daar weinig tot niets bij.
4. Het voorcolumbiaanse Amerika stelde niet veel voor. Een sharpie is een kleine soort (de en het) van zeilboot. Bij 'prototypografie' verwijst Van Dale naar 'costeriana'. De prerafaëlieten zijn aanhangers van een Engelse, romantische kunstrichting. Dat is paucorum hominum, aan weinig mensen besteed. Kastie is een balspel, verwant aan kaatsen. Het woord 'mistletoe' [mis-sul-too] moet je natuurlijk wel goed uitspreken. Heb ik iets miszegd? Bij een mixed grill horen mixed pickles. Mixture is pijptabak, niet te verwarren met mixtuur. De mobile's (GB) draaiden rond. Hij had al diverse mo-aktes, maar haalde ook nog die specifieke mo B-akte. In een MKZ-crisis heerst er mond-en-klauwzeer. Zijn mo-aktemap pulde uit. Met een mobilhome bedoelen de Vlamingen een groot soort camper. Het modeblad wordt door de mode-industrie gesponsord. De modeontwerper had in het magazijn nog een ouderwetse modem staan.
5. De term 'modern-klassiek' is je reinste contradictio in terminis. Wij waren blij te moede, zij bang te moede. Wat is de relatie tussen Moeder Aarde en Flora's kinderen? Geldt daartussen een moeder-dochter- dan wel moeder-kindrelatie? Op Moederdag komen alle kinderen. Maria is wel de Moedermaagd, maar zij is niet Moeder Natuur. Zijn er na Saddam Hussein nog Moerasarabieren overgebleven tussen de moerasvergeet-mij-nietjes? Is zij in moermantherapie? Moesjawara zijn eindeloze beraadslagingen. De mofokoranti in Suriname is de mondkrant, het roddelcircuit. Op molières kun je lopen. Als toetje was er mokka-ijs.

6. Een moleculair bioloog doet moleculairbiologisch onderzoek. De moksimeti is een Surinaams gerecht. De Molièrevertaling was van hoge kwaliteit. Ze spraken niet met één mond, maar wat ze zeiden was mondgemene kennis. Monastiek is het kloosterleven betreffend. Het mineraal monaziet is samengesteld uit cerium en thorium. Soms heb je zo'n momentum. Theoretisch kan dat slechts eenmaal het moment suprême zijn ... De molukkenkreeft leeft niet alleen op de Molukken (onder de Kreeftskeerkring, of bedoel je de zuider- oftewel Steenbokskeerkring?). Molybdeen (symbool: Mo) heeft als atoomnummer 42 en is een zilvergrijs onedel metaal. Een mollusk is een weekdier en met een molluskicide kun je slakken bestrijden. Het is de bedoeling dat jullie mond-tot-mondreclame maken voor de mond-op-mondbeademingscursus. Het monnikenlatijn is nog lang geen Kerklatin.

7. Het mongolisme is het downsyndroom (syndroom van Down). Monopolyen (GB), monopoly spelen (GB), doe je met monopolygeld (GB). Een obelisk is een voorbeeld van een monoliet. Monoklonale antilichamen zijn van dezelfde kloon gemaakt. Een monoftong is een eenklank. Regelt de monumentenwet de Monumentendag? Een montycoat is een houtje-touwtjejas. Het montessorionderwijs zit in de lift. Met hun Mont Blancbeklimming schreven ze geschiedenis. De montage-instructie was overduidelijk. Moquette is fluweelachtig trijp. Het mora is hout van een zekere loofboomsoort. De mopé is een eetbare, pruimvormige, gele vrucht. Een Moors paleis is in Moorse stijl gebouwd. In de mormonenkerk wordt geen morning-afterpil gebruikt. De Morin (Moorse) plukte morieljes (morilles). Bij de drogist buiten hing een moriaan. Zij leed aan morfineverslaving. Morbide humor is maar al te vaak macaber, pervers.

8. In Moskovisch gebak zit een scheutje rum. Een mosjav is een net-nietkibboets. Een muizenis is beslist geen muizenhol. Een Multatulibiografie mag je met recht multatuliaans noemen. MS is multiple sclerose. In de wiskunde komen multipele wortels voor. De multi-etnische brigade was multi-inzetbaar. Een multiplechoice-examen is multiple choice. De munster is een zachte kaassoort uit het Munsterdal (in de Elzas). Een munsterkerk is een domkerk. De naam 'muon' is ontstaan uit 'mu meson'. Een musette kan een trekharmonica zijn. Mutsaard is hout voor de brandstapel. Hebben ze in Myanmar MX-raketten? Hij was muzikaal en zat in de muziekzaal. Mythevorming vindt autonoom plaats. Of kan je die sturen? Ik heb een aversie tegen de A-versie op de A-kant van die uitvoering in A-majeur. Is mijn bestelling akanten (acanthussen) al aangekomen?

9. Citer, cimbaal en tamboerijn kom je in de Psalmen al tegen. Ga je dit jaar op Prinsjesdag naar Den Haag ('s-Gravenhage)? Met fine fleur wordt een uitgelezen (hebben ze het boek uit?) gezelschap bedoeld. Een fiësta is naast feest(dag) ook een stierengevecht in carnavalstijd. Falderappes vind je in een stadion. In Ethiopië trok een lange falanx van Falasha's voort. Wat is het meervoud van falange? Met fair play kun je de fairplaybokaal verdienen, bij fair trade worden fairtradeproducten verhandeld. Het faiencedecoratiesproductiebedrijf werd failliet verklaard. Zij zong falset, vals, dat wel.

10. De FIDE is de Internationale Schaakfederatie. Fides is geloof, zoals in fides carbonaria (kolenbrandersgeloof) en in fides Punica (Punica fides, trouweloosheid). Dat komt van: Punische (Carthaagse) trouw. Bonafide is te goeder trouw, malafide te kwader trouw. Het sjibbolet van de lutheranen is 'sola fide' (door het geloof alleen). Fideïsme vindt dat religie alleen op geloven gebaseerd is. Het fidelisme (Jaarboek 2009) is castroïsme. Je kunt ergens fiducia (vertrouwen) in hebben. Je kunt een fidele vent zijn (fideel is genoegensuchtig). Het fidei-commis (adjectief: fidei-commissair) is erfstelling over de hand. Een fidejussio is een schriftelijke borgstelling. Fidus is een bijvoeglijk naamwoord, zoals in 'fidus Achates' (een trouw metgezel). De drieletterafkorting s.f.r. staat voor 'sub fide remissionis' (in het vertrouwen op terugzending).

Rein Leentfaar m.m.v. Hans Blik